Programma van
Toetsing en Afsluiting

HAVO 2025-2027

Editie september 2026, met wijzigingen voor Nederlands, geschiedenis, economie, O&O

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Beste leerling,

Welkom in de examenklas!

Je hebt nu het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor je. Dit PTA is geldig voor leerlingen die in augustus 2025 zijn begonnen in havo-4 en die normaal gesproken in 2027 de opleiding afronden.

Het examen havo bestaat voor de meeste vakken uit twee onderdelen: het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). Het eindcijfer van het schoolexamen telt voor 50% mee bij de berekening van je eindcijfer, het cijfer van het CE is de andere 50%.

Een aantal vakken kent alleen een schoolexamen, voor deze vakken is er dus geen centraal examen.

Sommige vakken nemen in klas 4 al één of meer SE-toetsen af, andere vakken beginnen daarmee pas in het laatste leerjaar.

In dit boekje vind je een overzicht van alle toetsen die worden afgenomen in het kader van het schoolexamen. Je ziet o.a. wanneer een toets afgenomen zal worden, hoelang dat duurt en wat de inhoud is van de leerstof.

Wijzigingen na 1 oktober van het lopende schooljaar:
Het PTA staat in principe vast per 1 oktober. Indien daarna aanpassingen noodzakelijk blijken, worden deze door de schoolleiding vastgesteld na overleg met de medezeggenschapsraad. Leerlingen en ouders worden schriftelijk geïnformeerd over de wijziging en de ingangsdatum.

Afwijkingen of calamiteiten:
Bij ziekte, afwezigheid of onregelmatigheden gelden de procedures zoals opgenomen in het examenreglement. Daarin staat ook beschreven hoe wordt omgegaan met fraude of onregelmatigheden. Raadpleeg voor de exacte afspraken het examenreglement van de school. In het examenreglement kun je alles terugvinden over hoe het schoolexamen en het centraal examen worden georganiseerd en wat je rechten en plichten zijn.

Namens alle collega’s wens ik je veel plezier en succes toe in je examenjaar!

Met vriendelijke groet,

Marco Bakker
Examensecretaris ONC Parkdreef

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Nederlands wijziging in rood	Afdeling	havo
Methode	Nieuw Nederlands		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h5netlse1	Argumenteren en tekstbegrip -examenbundel -argumenteren hs 1 t/m 5 -leesvaardigheid hs 1 t/m 7	schriftelijk	A1, A2, D	90’	PWW 1	25	ja
h5netlse2	Gedocumenteerd schrijven - betoog - beschouwing - brongebruik en -vermelding	schriftelijk	A1, A2, A3, C, D	135’	PWW 2	35	ja
h5netlse3	Literatuur - boekenlijst - literatuuranalyse - literatuurgeschiedenis	mondeling	B, E1, E2, E3	20’	PWW 3	40	nee

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4netlhd1	Voorbereiding studieoriëntatie ter ondersteuning van het schrijven van de motivatiebrief	F	Inleveren – periode 2 (voorafgaand aan PW schrijven motivatiebrief in PWW2)

Examenprogramma

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen. Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A	Leesvaardigheid
Domein B	Mondelinge taalvaardigheid
Domein C	Schrijfvaardigheid
Domein D	Argumentatieve vaardigheden
Domein E	Literatuur
Domein F	Oriëntatie op studie en beroep.

Bij de uitvoering van het examenprogramma worden de referentieniveaus Nederlandse taal in acht genomen, bedoeld in artikel 2, onderdeel c en onderdeel d, van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op domein A en domein D voor zover het analyseren en beoordelen betreft.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Frans	Afdeling	havo
Methode	Libre Service		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4fatlse1	Franse literatuur	schriftelijk	E	135’	PWW 4	20	ja
h5fatlse2	Grammatica + vocabulaire	schriftelijk	Ondersteunend bij A-D	90’	PWW 1	20	ja
h5fatlse3	Luistervaardigheid	schriftelijk	B	60’	januari 2027	20	nee
h5fatlse4	Spreekvaardigheid	mondeling	C1 + C2, F	20’	PWW 3	20	nee
h5fatlse5	Schrijfvaardigheid, brief	schriftelijk	D1, D2, F	90’	PWW 3	20	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h5fatlhd1	Dossier Leesvaardigheid (boekopdrachten)	A, E	uiterlijk 19 maart 2027
h5fatlhd2	Dossier Schrijfvaardigheid	D1, D2, F	uiterlijk 15 maart 2027

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		in CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur				X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Duits	Afdeling	havo
Methode	Zugspitze		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4dutlse1	Duitse literatuur	schriftelijk	E	90’	PWW 3	20	ja
h5dutlse2	Ondersteunende vaardigheden (grammatica en idioom)	schriftelijk	Voorbereidend op A, B, C, D	90’	PWW 1	20	ja
h5dutlse3	Spreekvaardigheid (gesprekken voeren + spreken)	mondeling	C1, C2	20’	PWW 2	20	nee
h5dutlse4	Luistervaardigheid	schriftelijk	B	90’	januari - februari 2027	20	nee
h5dutlse5	Schrijfvaardigheid, brief of verslag	schriftelijk	D1, D2	135’	PWW 3	20	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4dutlhd1	opdracht “Wat kan ik met de Duitse taal in mijn vervolgopleiding/beroep”? Mondeling of schriftelijk	F	september 2025 - januari 2026
h5dutlhd2	boekverslag 1, titel in overleg	A, E	week 40 2026
h5dutlhd3	boekverslag 2, titel in overleg	A, E	week 10 2027

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		in CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur				X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Engels	Afdeling	havo
Methode	New Interface		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5entlse1	Schrijfvaardigheid	schriftelijk	D1, 2	90’	PWW 1	20	ja
h5entlse2	Grammatica en idioom	schriftelijk	Ondersteuning A-D	90’	PWW 2	20	ja
h5entlse3	Kijk-/Luistervaardigheid	schriftelijk	B	90’	PWW 2	20	nee
h5entlse4	Literatuur/Lezen	schriftelijk	A, E	90’	februari 2027	20	ja
h5entlse5	Spreekvaardigheid	mondeling	C1, 2, F	20’	PWW 3	20	nee

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		in CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur				X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Aardrijkskunde	Afdeling	havo
Methode	DeGeo		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4akse1	Arm en rijk hoofdstuk 1+2+3+4: Globalisering en grensgebied: India en Groot-Brittannië + Mexico/VS	schriftelijk	A1,B1,B2,C2,C3	135’	PWW 1	18	ja
h4akse2	Overleven in Europa hoofdstuk 2+3 en Systeem aarde hoofdstuk 1+2+3	schriftelijk	A1,C1,B3	135’	PWW 3	18	nee
h5akse3	Brazilië hoofdstuk 1+2+3+4	schriftelijk	A1,C2,D1,D2	135’	PWW 1	20	ja
h5akse4	Wonen in Nederland hoofdstuk 1+2	schriftelijk	A1,E1	135’	PWW 2	12	nee
h5akse5	Wonen in Nederland hoofdstuk 1+2+3+4	schriftelijk	A2,E1	135’	PWW 3	16	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4akpo1	PO Systeem aarde	A1,A2,C3	240’	maart - april 2026	8	nee
h5akpo2	PO Wonen in Nederland	A1,A2,E1,E2	240’	februari - maart 2027	8	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4akhd1	Handelingsdeel Overleven in Europa hoofdstuk 1	A1,A2,B3	mei - juni 2026

Examenprogramma

Tabel 1: Toedeling van de examenstof aardrijkskunde havo aan centraal examen en schoolexamen

Domein	Centraal Examen	Schoolexamen
A Vaardigheden		
– Subdomein A1 Geografische benadering	■	■
– Subdomein A2 Geografisch onderzoek		■
B Wereld		
– Subdomein B1 Gebieden op grens van arm en rijk		■
– Subdomein B2 Samenhangen en verschillen in de wereld	■	□
– Subdomein B3 Mondiale processen en lokale effecten		■
C Aarde		
– Subdomein C1 Samenhangen en verschillen op regionaal niveau		■
– Subdomein C2 Samenhangen en verschillen op aarde	■	□
– Subdomein C3 De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten		■
D Ontwikkelingsland		
– Subdomein D1 Gebiedskenmerken	■	□
– Subdomein D2 Actuele vraagstukken		■
E Leefomgeving		
– Subdomein E1 Nationale en regionale vraagstukken	■	□
– Subdomein E2 Regionale en lokale vraagstukken		■
■ *moet* worden getoetst □ *mag* worden getoetst		

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Geschiedenis wijziging in rood	Afdeling	havo
Methode	Geschiedeniswerkplaats		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h4gsse1	Tijdvak 1 t/m 4	mondeling	A + B + E	15’	PWW 1	10	nee
h5gsse2	~~Tijdvak 5 t/m 8 + staatsinrichting~~ Tijdvak 5 t/m 8 + historische context Britse Rijk	schriftelijk	~~A + B + C + D~~ A + B + C	90’	PWW 1	30	ja
h5gsse3	Tijdvak 8 t/m 10 + staatsinrichting	schriftelijk	A + B + C + D	90’	PWW 2	30	ja
h5gsse4	Tijdvak 5 t/m 10 + Historische contexten	schriftelijk	A + B + C	135’	PWW 3	30	ja

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren

Examenprogramma

Domein A: Historisch besef.
Domein B: Oriëntatiekennis.
Domein C: Thema's.
Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie.
Domein E: Oriëntatie op studie en beroep.

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen A en B, de tijdvakken 5 t/m 10.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A, domein B de tijdvakken 1 t/m 4 en:
- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: https://www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Wiskunde A	Afdeling	havo
Methode	Getal en ruimte wiskunde A – deel 1 t/m 3, dertiende editie		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4wisase1	H4 Combinatoriek H5 Veranderingen	schriftelijk	A, B1, B2, B3, C1, C2, C4, D	90’	PWW 3	20	ja
h5wisase2	H1 Rekenen en groei H3 Lineaire verbanden H6 Formules en herleiden H9* Exponentiële verbanden	schriftelijk	A, B1, B2, C1, C2, C3, C4, C5	150’	PWW 1	25	ja
h5wisase3	H2 De statistische cyclus H7 Conclusies bij statistiek H10* Statistische variabelen	schriftelijk	A, B1, B2, C1, E1, E2, E3, E4	150’	PWW 2	25	ja
h5wisase4	H1 Rekenen en groei H2 De statistische cyclus H3 Lineaire verbanden H6 Formules en herleiden H7 Conclusies bij statistiek H9* Exponentiële verbanden H10* Statistische variabelen H11* Formules en variabelen Onderzoeksopgaven	schriftelijk	A, B1, B2, C1, C2, C3, C4, C5, E1, E2, E3, E4	150’	PWW 3	30	ja

*Hoofdstuknummers 9-12 en titels zijn onder voorbehoud i.v.m. eventuele wijzigingen in de dertiende editie

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4wisahd1	PO Statistiek met ICT	A, C1, C2, E5	april 2026

Examenprogramma

Domein	Sub domein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden		X	X	
B Algebra en tellen	B1: Rekenen	X		X
	B2: Algebra	X		X
	B3: Telproblemen		X	
C Verbanden	C1: Tabellen	X		X
	C2: Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
	C3: Formules met één of meer variabelen	X		X
	C4: Lineaire verbanden	X		X
	C5: Exponentiële verbanden	X		X
D Verandering			X	
E Statistiek	E1: Presentaties van data interpreteren en beoordelen	X		X
	E2: Data verwerken	X		X
	E3: Data en verdelingen	X		X
	E4: Statistische uitspraken doen	X		X
	E5: Statistiek met ICT		X	

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Wiskunde B	Afdeling	havo
Methode	Getal en ruimte wiskunde A – deel 1 t/m 3, dertiende editie		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4wisbse1	Hoofdstuk 1: Formules, grafieken en vergelijkingen Hoofdstuk 2: Veranderingen	schriftelijk	B	90’	PWW 1	15	nee
h4wisbse2	Hoofdstuk 6: De afgeleide functie Hoofdstuk 7: Lijnen en cirkels	schriftelijk	B, C	90’	PWW 3	20	ja
h5wisbse3	Hoofdstuk 3: Hoeken en afstanden Hoofdstuk 8: Goniometrie Hoofdstuk 10: Meetkundige berekeningen	schriftelijk	B, C	150’	PWW 1	20	ja
h5wisbse4	Hoofdstuk 5: Machten, exponenten en logaritmen Hoofdstuk 6: De afgeleide functie Hoofdstuk 9: Exponentiële verbanden Hoofdstuk 11: §4 en §5: wortelfuncties en gebroken functies	schriftelijk	B, D	150’	PWW 2	20	ja
h5wisbse5	Hoofdstuk 1 t/m 11	schriftelijk	B, C, D	150’	PWW 3	25	ja

*Hoofdstuknummers 9-12 en titels zijn onder voorbehoud i.v.m. eventuele wijzigingen in de dertiende editie

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h5wisbhd1	Werkstuk: “wiskunde en maatschappij”	A, D	Inleveren 5e leerjaar: oktober 2026

Examenprogramma

Domein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	X	X	
B Functies, grafieken en vergelijkingen	X		X
C Meetkundige berekeningen	X		X
D Toegepaste analyse	X	X	

Opmerkingen

Kandidaten met recht op tijdsverlenging hebben maximaal 30 minuten tijdsverlenging conform ook het CE.
Tijdens het SE moet de grafische rekenmachine in de juiste examenstand staan.

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Rekenen	Afdeling	havo
Methode	Eigen materiaal, gebaseerd op voormalige 2F en 3F toetsen		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h4rekse1	SE Rekentoets 3F niveau	schriftelijk	Getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden	90’	PWW 2	100	ja

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren

Examenprogramma

Dit programma is bepaald door het bevoegd gezag van de school.

Opmerkingen

De rekentoets telt niet mee voor de zak/slaag-regeling.
Alleen leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben moeten de rekentoets afleggen.
Indien de leerling lager dan een 6,0 scoort bij de rekentoets, moet deze verplicht herkanst worden in PWW3 in havo-4.

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Natuurkunde	Afdeling	havo
Methode	Systematische natuurkunde, LRN-line		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5natse1	H2: Beweging H3: Krachten in evenwicht H4: Krachtwetten H8: Arbeid en energie	schriftelijk	C1, C2	135’	PWW 1	30	ja
h5natse2	H6: Elektriciteit H11: Zonnestelsel en heelal Keuzekatern 2: Technische automatisering	schriftelijk	E1, G1 en G2	135’	PWW 2	30	ja
h5natse3	H5: Materie en warmte H9: Trillingen en golven H10: Medische beeldvorming Keuzekatern 3: Weer en klimaat	schriftelijk	B1, B2, D1, D2 en E2	135’	PWW 3	30	ja

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5natpo1	Het gewogen gemiddelde van een tweetal practica: Ioniserende stralen practicum Materie en warmte	A, I B2 D1		 1e semester 2e semester	10	nee

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
h4nathd1	Algemene toetsvaardigheden en probleemaanpak	A	1e semester

Examenprogramma

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Beeld- en geluidstechniek	B1	Informatieoverdracht	X		X
		B2	Medische beeldvorming	X		X
		B3*	Optica		bk*	
C	Beweging en energie	C1	Kracht en beweging	X		X
		C2	Energieomzettingen	X		X
D	Materialen	D1	Eigenschappen van stoffen en materialen	X		X
		D2	Functionele materialen		X	
E	Aarde en heelal	E1	Zonnestelsel en heelal	X		X
		E2*	Aarde en klimaat		bk*	
F*	Menselijk lichaam				bk*	
G	Meten en regelen	G1	Gebruik van elektriciteit	X		X
		G2*	Technische automatisering		bk*	
H	Natuurkunde en technologie			X		X
I	Onderzoek en ontwerp	I1	Experiment		X	
		I2	Modelstudie		X	
		I3	Ontwerp		X	

* bk = beperkte keuze: uit deze vier (sub)domeinen worden er twee gekozen.
Let op: D2 en I zijn verplicht voor het SE.

N.B. Van de keuzedomeinen worden E2 en G2 behandeld
N.B. Dit is het programma van 2026. Voor latere jaren is de syllabus nog niet gepubliceerd. Het examenprogramma blijft ongewijzigd.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Scheikunde	Afdeling	havo
Methode	Nova Scheikunde - Max		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5schkse1	H1: Chemisch rekenen H2: Chemische bindingen H3: Organische chemie H4: Zouten	schriftelijk	A, B1-5, C1, C2, C8, E1, E2, G2	135’	PWW 1	30	ja
h5schkse2	H5: Reacties in beweging H6: Chemisch evenwicht en zuur-base H7: Redoxchemie	schriftelijk	A, B1, C2-4, C6-8, E1, F3	135’	PWW 2	25	ja
h5schkse3	H8: Chemisch onderzoek H9: Materialen H10: Chemie van het leven H11: Industriële chemie	schriftelijk	A, B1, B2, B4, B5, C1, C2, C5, C7, C8, D1-4, E1-3, F1-5, G1-5	135’	PWW 3	30	ja

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5schkpo1	Het gemiddelde cijfer van verscheidene practica met verslag	A, D2, D4	periode	in de lessen van periode 1 en periode 2	15	nee

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren

Examenprogramma

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Kennis van stoffen en materialen	B1	Deeltjesmodellen	X		X
		B2	Eigenschappen en modellen	X		X
		B3	Bindingen en eigenschappen	X		X
		B4	Bindingen, structuren en eigenschappen	X		X
		B5	Macroscopische eigenschappen	X		X
C	Kennis van chemische processen en kringlopen	C1	Chemische processen	X		X
		C2	Chemisch rekenen	X		X
		C3	Energieberekeningen	X		X
		C4	Chemisch evenwicht		X	
		C5	Technologische aspecten		X	
		C6	Reactiekinetiek	X		X
		C7	Behoudswetten en kringlopen	X		X
		C8	Classificatie van reacties	X		X
D	Ontwerpen en experimenten in de chemie	D1	Chemische vakmethodes	X		X
		D2	Veiligheid		X	
		D3	Chemische procesontwerpen	X		X
		D4	Molecular modelling		X	
E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie	E1	Kenmerken van innovatieve processen	X		X
		E2	Duurzaamheid		X	
		E3	Innovatieve processen		X	
F	Processen in de chemische industrie	F1	Industriële processen	X		X
		F2	Procestechnologie en duurzaamheid		X	
		F3	Energieomzettingen	X		X
		F4	Risico en veiligheid		X	
		F5	Kwaliteit en gezondheid		X	
G	Maatschappij en chemische technologie	G1	Chemie van het leven	X		X
		G2	Milieueisen	X		X
		G3	Duurzame chemische technologie		X	
		G4	Groene chemie		X*	
		G5	Ketenanalyse		X	

* Let op: Begrippen rond groene chemie kunnen in het centraal examen worden getoetst via subdomein F1.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Biologie	Afdeling	havo
Methode	Biologie voor jou MAX editie		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5biolse1	Biologie voor jou, deel 5a Thema 8: Stofwisseling in de cel Thema 9: DNA Biologie voor jou, deel 4a Thema 1: Inleiding in de biologie Thema 2: Voortplanting Thema 3: Genetica	schriftelijk	 M1, M2, O1 M1, M3, M4, M5, M6, M7, M8, O9 M1, M2, O1, O6, P2 M3, M5, M6, O2, O6, O8 M1, M3, M4, M7, M8, O6	135’	PWW 1	25	ja
h5biolse2	Biologie voor jou, deel 5a/b Thema 10: Vertering Thema 11: Transport Biologie voor jou, deel 4a/b Thema 4: Evolutie Thema 5: Regeling en beweging Thema 6: Waarneming en gedrag	schriftelijk	 O1 O1 M2, M8, O1, O6, P4, P5 M2, M4, O2, O4, O5, O6 O5, O7,	135’	PWW 2	25	ja
h5biolse3	Biologie voor jou, deel 5b Thema 12: Gaswisseling en uitscheiding Thema 13: Afweer Thema 14: Samenhang in de biologie Biologie voor jou, deel 4b Thema 7 Ecologie en milieu	schriftelijk	 O1, O2 O3 M1-8, O1-9, P1-5 O1, P1, P2, P3, P4, P5	135’	PWW 3	25	ja

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5biolpo1	Verscheidene practica met bijpassende verwerkingsopdrachten	A1-16	300’	gedurende het schooljaar, uiterlijk einde periode 3	25	nee

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
	Er zijn geen handelingsdelen voor het vak Biologie		

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Examenprogramma

Domein		Subdomein nieuw/oud			Concept	CE[1]	SE
A	Vaardigheden	A1		Informatievaardigheden		X	X
		A2		Communiceren		X	X
		A3		Reflecteren op leren		X	X
		A4		Studie en beroep		X	X
		A5		Onderzoeken		X	X
		A6		Ontwerpen		X	X
		A7		Modelvorming		X	X
		A8		Natuurwetenschappelijk instrumenta-rium		X	X
		A9		Waarderen en oordelen		X	X
		A10		Beleven			X
		A11		Vorm-functie denken		X	X
		A12		Ecologisch denken		X	X
		A13		Evolutionair denken		X	X
		A14		Systeemdenken		X	X
		A15		Contexten		X	X
		A16		Kennisontwikkeling en -toepassing		X	X
M	Molecuul- en celniveau	M1	B1	Eiwitsynthese			X
		M2	B2	Stofwisseling van de cel	M2.1 Homeostase M2.2 Transport M2.3 Assimilatie en dissimilatie	X	
		M3	C1	Zelforganisatie van cellen	M3.1 Genexpressie M3.2 Celdifferentiatie	X	
		M4	D1	Moleculaire interactie			X
		M5	E1	DNA-replicatie			X
		M6	E2	Levenscyclus van de cel			X
		M7	E4	Erfelijke eigenschap	M7.1 Erfelijke eigenschap	X	
		M8	F1	Selectie	M8.1 DNA M8.2 Mutatie M8.3 Recombinatie M8.4 Variatie	X	
O	Orgaan- en organisme-niveau	O1	B3	Stofwisseling van het organisme	O1.1 Orgaan O1.2 Fotosynthese O1.3 Ademhaling O1.4 Vertering O1.5 Uitscheiding O1.6 Transport	X	
		O2	B4	Zelfregulatie van het organisme	O2.1 Homeostase O2.2 Hormonale regulatie O2.3 Neurale regulatie	X	
		O3	B5	Afweer van het organisme	O3.1 Afweer	X	
		O4	B6	Beweging van het organisme			X
		O5	B7	Waarneming door het organisme			X[2]
		O6	C2	Zelforganisatie van het organisme			X
		O7	D2	Gedrag en interactie			X
		O8	D3	Seksualiteit			X
		O9	E3	Voortplanting van het organisme			X
P	Populatie- en ecosysteem-niveau	P1	B8	Regulatie van ecosystemen	P1.1 Energiestroom P1.2 Kringloop P1.3 Dynamiek en evenwicht	X	
		P2	C3	Zelforganisatie van ecosystemen			X
		P3	D4	Interactie in ecosystemen	P3.1 Voedselrelatie P3.2 Duurzame ontwikkeling	X	
		P4	F2	Soortvorming	P4.1 Populatie P4.2 Variatie P4.3 Selectie P4.4 Soortvorming	X	
		P5	F3	Biodiversiteit			X

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Economie wijziging in rood	Afdeling	havo
Methode	Praktische economie		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h5econse1	~~Module 2, 3, 5, & 7 (H1) en 8 (H1)~~ Module 2 t/m 6	schriftelijk	A, D, F, H, I	90’	PWW 1	20	ja
h5econse2	~~Module 3, 4, 6, 7~~ Module 3 t/m 7	schriftelijk	A, D, E, G, H, I	90’	PWW 2	30	ja
h5econse3	Module 2 t/m 8	schriftelijk	A, D, E, F, G, H, I	135’	PWW 3	40	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h5po1	Praktische opdracht	E/G/H/K	1 dagdeel	activiteitenweek 1	10	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
~~h4hd1~~ h5hd1	Opdracht Schaarste & Ruil	B&C	periode 1, leerjaar 5
h4hd2	Experiment speltheorie	F, J	periode 3
h4hd3	Experiment verzekeren	G, J	periode 3

Examenprogramma

		SE (tenminste)	CE
Domein A	Vaardigheden	X	X
Domein B	Concept Schaarste	X	-
Domein C	Concept Ruil	X	-
Domein D	Concept Markt	-	X
Domein E	Concept Ruilen over de tijd	-	X
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen	-	X
Domein G	Concept Risico en informatie	-	X
Domein H	Concept Welvaart en groei	-	X
Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden	-	X
Domein J	Onderzoek en experiment	X	-
Domein K	Keuzeonderwerpen	X	-

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Bedrijfseconomie	Afdeling	havo
Methode	Cumulus		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h5becose1	Ondernemerschap (marketingplan + rechtsvormen) en De eenmanszaak (volledig)	schriftelijk	A, B2, B3, E, F	90’	PWW 1	30	ja
h5becose2	Geldzaken (ontvangsten & uitgaven + consumptief krediet + hypotheken) en De BV (volledig)	schriftelijk	A, B1, B4, C, D, F	135’	PWW 2	35	ja
h5becose3	Geldzaken (Sparen + Beleggen + Samenleven), Eenmanszaak (volledig) en de NV (volledig)	schriftelijk	A, B1, B3, D, F, G	135’	PWW 3	35	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4becohd1	Praktische opdracht activiteitenweek	H	eind periode 1 2025

Examenprogramma

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE
A	Vaardigheden			x	x
B	Van persoon naar rechtspersoon	B1	Persoonlijke financiële zelfredzaamheid	x	x
		B2	De oprichting van een eenmanszaak	x	x
		B3	Van eenmanszaak naar rechtspersoon	x	x
		B4	Perspectief op de organisatie	x	x
C	Interne organisatie en personeelsbeleid	C1	Interne organisatie		x
		C2	Personeelsbeleid	x	
D	Investeren en financieren	D1	Investeren		x
		D2	Financieren	x	
E	Marketing	E1	Doel en organisatie van marketingactiviteiten		x
		E2	Marketingbeleid	x	
		E3	Marketing vanuit het perspectief van de consument en de samenleving		x
F	Financieel beheer	F1	Vastleggen van financiële en niet-financiële informatie	x	
		F2	Kosten- en winstvraagstukken	x	
G	Verslaggeving			x	
H	Keuzeonderwerpen				x

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	LO1	Afdeling	havo
Methode	n.v.t.		

Toetsen							
Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Praktische opdrachten						
Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h4lo1po1	Sportfolio	A, B, C, D, E	n.v.t.	periode 2/3	10	nee
h4lo1po2	Slag- & Loopspel	A, B, C	n.v.t.	periode 1/3	10	nee
h4lo1po3	Run Bike Run	A, B, C, D	n.v.t.	periode 1/3	10	nee
h4lo1po4	Keuzepakket 1	A, B, C	n.v.t.	periode 1/2/3	25	nee
h5lo1po5	Keuzepakket 2	A, B, C, D, E	n.v.t.	periode 1/2	45	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
h4lo1hd1	Sportdag havo 4	A, B, E	periode 1
h5lo1hd2	Sportdag havo 5	A, B, E	periode 1
h5lo1hd3	Reflectie op LO-carrière en vooruitkijken naar toekomstige deelname aan de beweegcultuur	A, D, E	periode 2

Examenprogramma

Examenprogramma lichamelijke opvoeding havo/vwo

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.
Het eindexamen bestaat uit praktische bewegingsactiviteiten.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A	Vaardigheden
Domein B	Bewegen
Domein C	Bewegen en regelen
Domein D	Bewegen en gezondheid
Domein E	Bewegen en samenleving.

Het schoolexamen
Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A tot en met E, (met dien verstande dat de eindtermen uit de domeinen A en C, D en E slechts in samenhang met domein B aan de orde komen), en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

De examenstof

Domein A: Vaardigheden

1. De kandidaat kan op verantwoorde en perspectiefrijke wijze en met plezier in bewegende en regelende rollen deelnemen aan de bewegingscultuur, en kan aangeven in hoeverre hij daaraan -ook in de toekomst- kan en wil deelnemen.

Domein B: Bewegen

2. De kandidaat kan deelnemen aan een variëteit aan bewegingsactiviteiten, waarbij het gaat om:
- verbreding (leren van nieuwe activiteiten) en verdieping (qua niveau, taken en contexten) van bewegingsactiviteiten die in de onderbouw zijn aangeboden;
- in elk geval uit het activiteitengebied spelen een slag- en loopspel, twee doelspelen en een terugslagspel, bij voorkeur door de kandidaat te kiezen;
- minimaal twee door de kandidaat te kiezen bewegingsactiviteiten uit een door de school gedaan aanbod voor de activiteitengebieden turnen, atletiek, bewegen op muziek en zelfverdediging;
- minimaal drie door de kandidaat te kiezen en voor de kandidaat nieuwe bewegingsactiviteiten die bij voorkeur niet tot één van de hierboven genoemde activiteitengebieden behoren.

Domein C: Bewegen en regelen

3. De kandidaat kan (samen met anderen) ondersteunende en leidinggevende rollen in bewegingssituaties vervullen, waarbij het gaat om:
- bewegingssituaties inrichten, op gang brengen en op gang houden;
- minimaal twee door de leerling te kiezen rollen van instructeur, coach/begeleider, scheidsrechter/jurylid en organisator.

Domein D: Bewegen en gezondheid

4. De kandidaat kan op basis van eigen ervaring met en inzicht in de betekenis van sport en bewegen voor de (beleving van) gezondheid in brede zin verantwoord omgaan met belasting en risico's in bewegingssituaties, en een trainingsprogramma opstellen dat past bij de eigen mogelijkheden.

Domein E: Bewegen en samenleving

5. De kandidaat kan op grond van inzicht in de kenmerken van het aanbod en in de eigen wensen en mogelijkheden ten aanzien van sportdeelname een bewuste keuze maken uit het aanbod aan sport en bewegen in de samenleving.

33

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	BSM	Afdeling	havo
Methode	Be Sport-Minded		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4bsmse1	Bewegen en Regelen Hoofdstuk 2 - 2.1 t/m 2.4	schriftelijk	C1, C3	90’	PWW 1	8	ja
h4bsmse2	Bewegen en Samenleving Hoofdstuk 3	schriftelijk	E2, E3	90’	PWW 2	7	ja
h4bsmse3	Bewegen en Gezondheid 1 Hoofdstuk 1 - 1.1 t/m 1.4	schriftelijk	D1, D3	90’	PWW 3	8	ja
h5bsmse4	Bewegen en Gezondheid 2 Hoofdstuk 1 – 1.5 t/m 1.8	schriftelijk	D1, D2	90’	PWW 2	7	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4bsmpo1	Slag- & Loopspel	A, B1, C1, C2	n.v.t.	periode 1	5	nee
h4bsmpo2	Lesgeven 1 – Microteach	A, C1, C2, C3	n.v.t.	periode 2	7	nee
h4bsmpo3	Terugslagspel	A, B1, C1, C2, C3	n.v.t.	periode 2	5	nee
h4bsmpo4	Organiseren toernooi doelspel	A, B1, C1, C2, C3, E3	n.v.t.	periode 3	8	nee
h5bsmpo5	Atletiek	A, B4, C1, C2	n.v.t.	periode 1	5	nee
h5bsmpo6	Doelspelen	A, B1, C1, C2	n.v.t.	periode 1	5	nee
h5bsmpo7	Trainingsschema	A, D2, D3	n.v.t.	periode 1/2	6	nee
h5bsmpo8	Bewegen en Muziek	A, B3	n.v.t.	periode 1/2	5	nee
h5bsmpo9	Organiseren Sporttoernooi school	C2, C3, E3	n.v.t.	periode 2	7	nee
h5bsmpo10	Zelfverdediging	A, B5	n.v.t.	periode 2	5	nee
h5bsmpo11	Turnen	A, B2, C1, C2	n.v.t.	periode 2	5	nee
h5bsmpo12	Lesgeven 2	A, C2, C3, E3	n.v.t.	periode 2	7	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4bsmhd1	Kennismakingsactiviteit	A.	periode 1
h4bsmhd2	Keuzeactiviteit 1	A, B6	periode 2/3
h4bsmhd3	Keuzeactiviteit 2	A, B6	periode 2/3
h4bsmhd4	Stage	E1, E3	periode 3
h5bsmhd5	Keuzeactiviteit 3	A, B6	periode 1/2

Examenprogramma

De examenstof

Domein A: Vaardigheden

1. De kandidaat kan bewegingssituaties kiezen, arrangeren en begeleiden, voor zichzelf maar vooral voor anderen.

Domein B: Bewegen

Subdomein B1: Spelen

2. De kandidaat kan deelnemen aan minimaal één doelspel, één terugslagspel en één slag- en loopspel, waarbij het gaat om verdieping van het niveau van deelname voor wat betreft complexiteit van het bewegen, diversiteit in taken en in contexten en het afstemmen van het eigen bewegen op dat van anderen.

Subdomein B2: Turnen

3. De kandidaat kan deelnemen aan meerdere turnactiviteiten binnen twee van de volgende deelgebieden: springen, zwaaien, acrobatiek, balanceren en klimmen, waarbij het gaat om verdieping van het niveau van deelnemen, individueel en samen.

Subdomein B3: Bewegen op muziek

4. De kandidaat kan twee dansen van minimaal zestien muzikale lengtes uitvoeren binnen één of meerdere deelgebieden van bewegen op muziek, waarbij het gaat om verdieping ten aanzien van veranderingen van tijd en ruimte, opeenvolging van verbindingen en veranderingen van opstelling en positie van de dansers ten opzichte van elkaar.

Subdomein B4: Atletiek

5. De kandidaat kan deelnemen aan minimaal één looponderdeel, één werponderdeel en één springonderdeel, waarbij het steeds gaat om verdieping van de juiste afstemming van de constituerende elementen (timing, richting, snelheid, afstand) ten opzichte van elkaar.

Subdomein B5: Zelfverdedigingspelen

6. De kandidaat kan deelnemen aan minimaal één zelfverdedigingsspel, in partij- en/of demonstratievorm, waarbij het gaat om verdieping van de eigen aanvallende initiatieven en het goed reageren op initiatieven van de partner.

Sudomein B6: Keuzeactiviteiten

7. De kandidaat kan deelnemen aan minimaal twee door de leerling te kiezen bewegingsactiviteiten die niet tot één van de hierboven genoemde activiteitengebieden behoren, waarbij het gaat om leren van de beginselen of het verdiepen van de bestaande bekwaamheid.

Domein C: Bewegen en regelen

Subdomein C1: Regelen in de rol van beweger

8. De kandidaat kan er in bewegingssituaties medeverantwoordelijkheid voor dragen dat bewegingssituaties zelfstandig en veilig ontworpen en ingericht worden, op gang gebracht, op gang gehouden en beëindigd worden en indien wenselijk worden aangepast aan de kenmerken en de wensen van de deelnemers.

Subdomein C2: Regelen in de rol van begeleider

9. De kandidaat kan bij bewegingsactiviteiten van een groep deelnemers de rollen van instructeur, coach/begeleider, scheidsrechter/spelleider en jurylid vervullen.

Subdomein C3: Regelen in de rol van organisator

10. De kandidaat kan in binnen- of buitenschools verband een bewegingsactiviteit (helpen) voorbereiden, organiseren, evalueren en daarvan verslag doen, waarbij de gekozen organisatievorm moet passen bij de (context van de) bewegingsactiviteit.

Domein D: Bewegen en gezondheid

Subdomein D1: Bewegen en welzijn

11. De kandidaat kan verklaren welke betekenis sport en bewegen heeft voor de gezondheid in ruime zin, ook in relatie tot andere persoonsgebonden en maatschappelijke gezondheidsbeïnvloedende factoren.

Subdomein D2: Fitheid testen en verbeteren

12. De kandidaat kan een aantal fitheidstesten toepassen, de resultaten daarvan interpreteren en op basis van de waarde daarvan voor de verbetering van het prestatievermogen een trainingsprogramma kiezen en opstellen voor zichzelf, een ander of een groep.

Subdomein D3: Blessurepreventie en -behandeling

13. De kandidaat kan bij de inrichting van en deelname aan bewegingssituaties laten zien dat hij oog heeft voor de eigen veiligheid en die van anderen en hij kan de meest voorkomende blessures correct herkennen, daarbij eerste hulp verlenen en waar nodig deskundige hulp inroepen.

Domein E: Bewegen en samenleving

Subdomein E1: Toekomstoriëntatie

14. De kandidaat kan op basis van eigen ervaring met werkzaamheden in het werkveld sport en bewegen een bewuste keuze maken voor de eigen (toekomstige) rol in dat werkveld.

Subdomein E2: Samenleving en bewegingscultuur

15. De kandidaat kan de ontwikkeling van en de diverse aspecten en verschijningsvormen van de huidige bewegingscultuur verklaren en aangeven welke factoren van invloed zijn op de deelname van verschillende bevolkingsgroepen aan de bewegingscultuur.

Subdomein E3: De organisatie van sport en bewegen

16. De kandidaat kan de kenmerkende overeenkomsten en verschillen in structuur en organisatie van sport en bewegen op meerdere niveaus en in meerdere verschijningsvormen aangeven.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Maatschappijleer	Afdeling	havo
Methode	Thema's Essener		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4maatse1	Inleiding Maatschappijleer (H1) en Rechtsstaat (H2)	schriftelijk	B1, B2, en B3	90'	PWW 1	15	ja
h4maatse2	Parlementaire democratie (H3)	schriftelijk	C1, C2 en C3	90'	PWW 2	25	ja
h4maatse3	Pluriforme samenleving (H4) en (H5)	schriftelijk	D1, D2, D3, D4, E1, E2, E3 en E4	90'	PWW 3	30	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4maatpo1	Praktische opdracht over de actualiteit	A1 en A2	3 lessen	juni 2026	30	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		in CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Vaardigheden	A1	Informatievaardigheden	NVT	X	
		A2	Benaderingswijzen	NVT	X	
B	Rechtsstaat	B1	Vrijheidsrechten en plichten; het beginsel rechtsstaat	NVT	X	
		B2	De praktijk van de rechtsstaat	NVT	X	
		B3	Internationale vergelijking en internationale organisaties	NVT	X	
C	Parlementaire democratie	C1	Politieke rechten; de structuur van de democratie	NVT	X	
		C2	De praktijk van de parlementaire democratie	NVT	X	
		C3	Internationale vergelijking en internationale organisaties	NVT	X	
D	Verzorgingsstaat	D1	Geschiedenis van de verzorgingsstaat	NVT	X	
		D2	Sociale rechten en plichten; kenmerken van een verzorgingsstaat	NVT	X	
		D3	De praktijk van de verzorgingsstaat	NVT	X	
		D4	Internationale vergelijking en internationale organisaties	NVT	X	
E	Pluriforme samenleving	E1	Geschiedenis van de pluriforme samenleving	NVT	X	
		E2	Grondrechten die horen bij de pluriforme samenleving	NVT	X	
		E3	De praktijk van de pluriforme samenleving	NVT	X	
		E4	Internationale vergelijking en internationale organisaties	NVT	X	

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Maatschappijwetenschappen	Afdeling	havo
Methode	Seneca		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5mawse1	Hoofdstuk 6 en 7 inclusief alle kernconcepten en hoofdconcepten	schriftelijk	B1+B2+B3+B4+D2+E1+E2	90’	PWW 1	25	ja
h5mawse2	Hoofdstuk 8 en 9 inclusief alle kernconcepten en hoofdconcepten	schriftelijk	B1+C1+C2+C3+C4+C5+C6+D1+D2+D3+D4	90’	PWW 2	25	ja
h5mawse3	Hoofdstuk 1 t/m 5 inclusief alle kernconcepten en hoofdconcepten	schriftelijk	B t/m E	135’	PWW 3	30	ja

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h5mawpo1	Creatieve verwerking examenonderdelen	A t/m E + F of G	3 lessen	februari 2027	20	nee

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		in CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Vaardigheden	A1	Informatievaardigheden	X	X	
		A2	Concept-contextbenadering	X	X	
		A3	Onderzoek vaardigheden	X	X	
B	Vorming*	B1	Socialisatie	X		X
		B2	Politieke socialisatie	X		X
		B3	Socialisatie binnen een specifieke context	X		X
		B4	Overheidsbeleid en standpunten van politieke partijen	X		X
C	Verhouding*	C1	Verhoudingen: nationaal en internationaal	X		X
		C2	Macht en gezag	X		X
		C3	Maatschappelijke en politieke conflicten en samenwerking	X		X
		C4	Sociale ongelijkheid binnen een specifieke context	X		X
		C5	Maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op sociale ongelijkheid binnen een specifieke context	X		X
		C6	Overheidsbeleid en standpunten van de politieke partijen	X		
D	Binding*	D1	Sociale cohesie: mate van binding	X		X
		D2	Politieke instituties en representatie/representativiteit	X		X
		D3	Bedreigingen voor de bindingen in de samenleving binnen een specifieke context	X		X
		D4	Voorbeeld binnen een specifieke context van effecten van ontwikkelingen op politieke bindingen in de samenleving	X		X
		D5	Overheidsbeleid en standpunten van politieke partijen	X		X
E	Verandering*	E1	Veranderingsprocessen rationalisering, individualisering en institutionalisering	X		X
		E2	Veranderingsprocessen staatsvorming, democratisering en globalisering	X		X
		E3	Effecten van veranderingen binnen een specifieke context op andere maatschappelijke vraagstukken		X	
		E4	Standpunten van politieke stromingen over vraagstukken die samenhangen met modernisering		X	
F	Analyse/onderzoek sociale actualiteit*	F1	Informatie verwerven over een actualiteit/onderzoek doen naar een actualiteit		X	
		F2	Selectie van hoofd- en kernconcepten toepassen op een actualiteit		X	
G	Analyse/onderzoek politieke actualiteit*	G1	Politieke en sociale participatie		X	
		G2	Het belang van verkiezingen		X	
		G3	Verkiezingen in Nederland en een ander land		X	
		G4	Deelname aan de verkiezingen		X	

*binnen een specifieke context.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Informatica	Afdeling	havo
Methode	Fundament		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4inse1	Decompositie Computerarchitectuur	schriftelijk	E1	45’	PWW 1	5	ja
h4inse2	Informatie en data	schriftelijk	C1, C2, C4	45’	PWW 2	5	ja
h4inse3	Inleiding programmeren	schriftelijk	D	45’	PWW 4	5	ja
h5inse4	Algoritmen, datacommunicatie	schriftelijk	B1, C2, E1	45’	PWW 1	5	ja
h5inse5	Netwerken en security	schriftelijk	L, F4	45’	PWW 2	5	ja
h5inse6	Grondslagen, ICT & maatschappij	schriftelijk	B3, F2, F3	45’	PWW 3	5	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4inpo1	HTML en CSS	A	periode 1	november 2025	10	nee
h4inpo2	Usability: Ontwerp en realisatie	A, F1	periode 2	februari 2026	10	nee
h4inpo3	Programmeervaardigheden	B2, C3, D	periode 4	juni 2026	15	nee
h5inpo4	SQL	C5, H	periode 1	oktober 2026	10	nee
h5inpo5	Netwerken en security	E2, L	periode 2	december 2026	10	nee
h5inpo6	Arduino	B3, P	periode 3	april 2027	15	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**

Examenprogramma
Domein A: Vaardigheden Domein B: Grondslagen Domein C: Informatie Domein D: Programmeren Domein E: Architectuur Domein F: Interactie Domein H: Keuzethema Databases Domein L: Keuzethema Netwerken
Opmerkingen
Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	CKV	Afdeling	havo
Methode	n.v.t.		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h4ckvpo1	Kunstautobiografie	A, B		periode 1	20	ja
h4ckvpo2	Beeldende kunst	A, B, C, D		periode 2, 3	20	ja
h4ckvpo3	Muziek	A, B, C, D		periode 2, 3	20	ja
h4ckvpo4	Film	A, B, C, D		periode 3, 4	20	ja
h4ckvpo5	Onderzoek	A, B, C, D		periode 4	20	ja

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
h4ckvhd1	Kunstautobiografie	A, B, C, D	momenten verschillen
h4ckvhd2	Beeldende kunst	A, B, C, D	momenten verschillen
h4ckvhd3	Muziek	A, B, C, D	momenten verschillen
h4ckvhd4	Film	A, B, C, D	momenten verschillen

Examenprogramma

Domeinen		Subdomeinen		in CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Verkennen				X	
B	Verbreden				X	
C	Verdiepen				X	
D	Verbinden				X	

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	KUBV	Afdeling	havo
Methode	Art History		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h5kubvse1	Proefwerk Examenthema	schriftelijk	B, C	135’	PWW 2	15	ja

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4kubvpo1	Beeldende opdracht thema 1	A, B, C		periode 1	10	nee
h4kubvpo2	Beeldende opdracht thema 2	A, B, C		periode 2	10	nee
h4kubvpo3	Beeldende opdracht thema 3	A, B, C		periode 3	10	nee
h4kubvpo4	Beeldend Verslag	B, C		periode 3	10	nee
h5kubvpo5	Beeldende opdracht deel 1	A, B, C		periode 1	15	nee
h5kubvpo6	Beeldende opdracht deel 2	A, B, C		periode 2	15	nee
h5kubvpo7	Beeldende opdracht deel 3	A, B, C		periode 3	15	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**

Examenprogramma

Kunst (algemeen)	Kunst (algemeen)
2026	**2027**
Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw	Cultuur van romantiek en realisme in de negentiende eeuw
Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw
Massacultuur vanaf 1950	Massacultuur vanaf 1950

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	Godsdienst	Afdeling	havo
Methode	Perspectief		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4gdse1	Toets Hoofdstuk 15	schriftelijk	A, E, F	60	leerjaar 4	30	ja
h4gdse2	Presentatie Religie & Maatschappij	presentatie	A, B, C	10'-15'	leerjaar 4	20	nee
h4gdse3	Portfolio-opdrachten levensvragen ('Levensvisieboek')	schriftelijk	A, B, C, D, E, F	n.v.t.	leerjaar 4	50	nee

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**

Examenprogramma

Domeinen

A. vakspecifieke vaardigheden
B. Beelden van mens, wereld en God
C. Ervaring en godsdienst
D. Verbeelding en esthetiek
E. Moreel handelen en ethiek
F. Sociale omgang en gemeenschapsvorming

Dit programma is bepaald door het bevoegd gezag van de school.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: www.examenblad.nl

- De schrijfopdracht wordt via Magister ingeleverd in Word- of Pdf-formaat. Andere bestandsformaten of inlevermethoden zijn ongeldig.
- Schrijfopdrachten worden gecontroleerd op plagiaat.
- Dit vak wordt afgesloten in leerjaar 4; het eindcijfer maakt deel uit van het combinatiecijfer.

Vak	Praktijkgericht vak maatschappij (klein)	Afdeling	havo
Methode	n.v.t.		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h4pgvmpo1	Pgp-opdracht 1	A1, D, C		semester 1	30	nee
h4pgvmpo2	Pgp-opdracht 2	A1, B, C		semester 2	30	nee
h4pgvmpo3	Bedrijfsstage	A2 t/m A4		april 2026	40	nee

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
h4pgvmhd1	Maak kennis met het HBO	A5	PWW 4

Examenprogramma

Het examenprogramma bestaat uit zes domeinen, waarvan de eerste drie voor alle praktijkgerichte programma's gelijk zijn. Het zijn:
A. loopbaanontwikkeling in praktijkgerichte opdrachten
B. programmaoverstijgende vaardigheden
C. werkvelden
D. programmaspecifieke kennis en vaardigheden

Opmerkingen

- Welk praktijkgericht programma de leerling volgt, hangt af van de keuze bij de eerste opdracht externe partij (H4Havoppo1).

Een uitgebreide beschrijving van de examenprogramma's voor pgp-M en pgp-T zijn te vinden via de volgende links:
https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/havo-praktijkgericht/ontwikkelingen-havo/praktijkgerichte-programma-havo/examenprogramma/@22042/conceptexamenprogramma-pgp-maatschappij-0/

Vak	Praktijkgericht vak technologisch (klein)	Afdeling	havo
Methode	n.v.t.		

Toetsen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Praktische opdrachten

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar
h4pgvtpo1	Pgp-opdracht 1	A1, D, C		semester 1	30	nee
h4pgvtpo2	Pgp-opdracht 2	A1, B, C		semester 2	30	nee
h4pgvtpo3	Bedrijfsstage	A2 t/m A4		april 2026	40	nee

Handelingsdelen

Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
h4pgvthd1	Maak kennis met het HBO	A5	PWW 4

Examenprogramma

Het examenprogramma bestaat uit zes domeinen, waarvan de eerste drie voor alle praktijkgerichte programma's gelijk zijn. Het zijn:
A. loopbaanontwikkeling in praktijkgerichte opdrachten
B. programmaoverstijgende vaardigheden
C. werkvelden
D. programmaspecifieke kennis en vaardigheden

Opmerkingen

- Welk praktijkgericht programma de leerling volgt, hangt af van de keuze bij de eerste opdracht externe partij (H4Havoppo1).

Een uitgebreide beschrijving van de examenprogramma's voor pgp-M en pgp-T zijn te vinden via de volgende links:
https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/havo-praktijkgericht/ontwikkelingen-havo/praktijkgerichte-programma-havo/examenprogramma/@22040/conceptexamenprogramma-pgp-technologie-0/

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	OSB	Afdeling	havo
Methode	n.v.t.		

Toetsen							
Toetscode	Inhoud en omschrijving	Toetsvorm	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Praktische opdrachten						
Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Duur	Afname	Weging %	Herkansbaar

Handelingsdelen			
Toetscode	Inhoud en omschrijving	Domeinen	Afname / inleveren
h4osbhd1	Bezoek Event: Bekijk je toekomst (spirit4you)		11 november 2025
h4osbhd2	Bezoek HBO-WO markt VO Zoetermeer		25 september 2025
h4osbhd3	Bezoek open dag vervolgonderwijs I		december 2025
h4osbhd4	Bezoek open dag vervolgonderwijs II		mei 2026
h5osbhd5	Minimaal 2 proefstudeerdagen en/of meeloopdagen		april 2027

Examenprogramma

Dit programma is bepaald door het bevoegd gezag van de school.

Opmerkingen

Aan alle handelingsdelen moeten worden voldaan. Indien dit niet het geval is, wordt promotie naar havo 5 resp. deelname aan het centraal examen geblokkeerd. De school zal in dergelijke gevallen een vervangende opdracht voorleggen.
Bij de activiteiten het Event van Spirit4you, HBO-WO markt en presentatieavond in Zoetermeer, is aanwezigheid verplicht.

Na de activiteiten volgt een reflectieopdracht en een gesprek met de mentor.

Bij verhindering volgt een vervangende opdracht.

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Vak	O&O wijzigingen in rood	Afdeling	havo
Methode	Naar de richtlijnen van Technasium		

Toetsen							
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Toetsvorm**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**

Praktische opdrachten						
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Duur**	**Afname**	**Weging %**	**Herkansbaar**
h4o&opo1	Keuzeproject: Proces (persoonlijk cijfer) Portfolio – weergave ontwikkeling relevantie vaardigheden (rubric) Portfolio – weergave persoonlijke ontwikkeling (POP) Portfolio – weergave groepsproces (TOP) Persoonlijk aandeel groepsproduct	A1, A2, A3, A4 C1, C2 D*	n.v.t.	januari - juni 2026	15	nee
h4o&opo2	Keuzeproject: Product (groepscijfer) Kwaliteit projectplan (plan van aanpak) Kwaliteit van tussenproducten en eindproduct Kwaliteit van (tussen)presentaties Kwaliteit communicatie met externe partijen	A2, A4, A5, A6 B2, B3 C3, C4, C5, C6 D*	n.v.t.	januari - juni 2026	15	nee
h5o&opo3	Meesterproef: Proces (persoonlijk cijfer) Portfolio – weergave ontwikkeling ~~relevantie~~-vaardigheden ~~(rubric)~~ Portfolio – weergave persoonlijke ontwikkeling (POP) Portfolio – weergave groepsproces (TOP) Persoonlijk aandeel groepsproduct	A1, A2, A3, A4 B4 C1, C2 D*	n.v.t.	augustus 2026 - april 2027	35	nee
h5o&opo4	Meesterproef: Product (groepscijfer) Kwaliteit projectplan (plan van aanpak) Kwaliteit van tussenproducten en eindproduct Kwaliteit van (tussen)presentaties Kwaliteit communicatie met externe partijen	A2, A4, A5, A6, A7, A8, ~~A9~~ B1, B2, B3, B4 C3, C4, C5, C6 D*	n.v.t.	augustus 2026 - april 2027	35	nee

Handelingsdelen			
Toetscode	**Inhoud en omschrijving**	**Domeinen**	**Afname / inleveren**
h4o&ohd1	Fase 1 Meesterproef Teamvorming Opdrachtgever gevonden Omschrijving opdracht Oriëntatie expertbegeleiding	A1, A2, B3	PWW 3 2026

Examenprogramma

Examenprogramma Onderzoek en ontwerpen havo

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:
Domein A Algemene vaardigheden
Domein B Denk- en werkwijzen van Onderzoek en ontwerpen
Domein C Kernkwaliteiten
Domein D Werelden van bèta-techniek

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- de gehele domeinen A, B en C in combinatie met
- minimaal *twee*[2] van de subdomeinen uit domein D
- en, indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Opmerkingen

Een uitgebreide beschrijving van het examenprogramma is te vinden via de volgende link: https://www.slo.nl/sectoren/havo-vwo/onderzoek-ontwerpen-havo-vwo/onderbouw/onderwijsdoelen/

*Het keuzeproject uit havo 4 en de meesterproef uit havo 5 moeten in totaal twee verschillende bètawerelden omvatten. De bètawerelden moeten beschreven staan in het portfolio en het projectplan (plan van aanpak).

Domein D bevat de keuzemogelijkheden betreft de bètawerelden: Science & Exploration; Water, Energie & Natuur; Mobiliteit & Ruimte; Voeding & Vitaliteit; Market & Money; Mens & medisch; Lifestyle & Design.

Een combinatie die vaak plaatsvindt, is die van meesterproef en profielwerkstuk (pws). In het pws wordt dan echt diep op een aspect van de theoretische achtergrond van het onderzoek of ontwerpprobleem ingegaan en dat wordt dan ook door een vakdocent begeleid (SLO, 2014). Het ministerie van OCW heeft toestemming gegeven om de meesterproef te combineren met het profielwerkstuk, onder voorwaarde dat er twee beoordelingen zijn: één voor de meesterproef en één voor het profielwerkstuk. De 80 slu die staan voor het PWS worden dan opgeteld bij de 120 slu van de meesterproef. Het advies van de Stiching Technasium is om leerlingen het profielwerkstuk te laten maken als een (individuele) verdiepingsopdracht bij een aspect van de meesterproef. De inhoudelijke opbrengst van de individuele verdiepingsopdrachten draagt bij aan het gezamenlijke eindresultaat van de meesterproef (SLO, 2014).

2025-2027 Programma van Toetsing en Afsluiting

Toegestane hulpmiddelen havo en vwo CE 2027

Vak	Hulpmiddel
Alle vakken	Basispakket, bestaande uit: - schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlakgum - rekenmachine
Alle schriftelijke examens	Eendelig verklarend woordenboek Nederlands *of* woordenboek Nederlands-thuistaal en/of thuistaal-Nederlands
Latijn	Woordenboek Latijn + grammatica-overzicht
Moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels
Wiskunde A,B,C Rekenapparaat	- Grafische rekenmachine - roosterpapier in cm^2 De machines die in 2026 in elk geval zijn toegestaan (mits voorzien van examenstand): Casio: - fx-CG50 Hewlett Packard: - HP Prime G2 Texas Instruments: • TI-84 Plus CE-T • TI-84 Plus CE-T Python Edition • TI-Nspire CX II-T • TI-Nspire CX II-T CAS • TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS) NumWorks: - De grafische rekenmachine van NumWorks
Biologie, natuurkunde, scheikunde	- goedgekeurd informatieboek: Binas (7e editie) of Sciencedata

- er mag geen Tipp-ex of blanco roller gebruikt worden
- de examens mogen niet met potlood worden gemaakt
- je mag alleen papier gebruiken dat door de school is verstrekt.

Kandidaten met dyslexie
Als de computer als schrijfgerei wordt ingezet bij de centrale examens Nederlands havo en vwo, dient de spellingcontrole bij niet-dyslectische kandidaten uitgeschakeld te zijn. Aan kandidaten met een deskundigenverklaring omtrent dyslexie, mag het gebruik van spellingcontrole wel worden toegestaan.

Horloge en/of smartwatch en koptelefoon/oordoppen
Het is niet toegestaan om een horloge of smartwatch bij je te hebben of te dragen tijdens het examen. Ook een koptelefoon of oordoppen zijn niet toegestaan.